

Előfizetési díj:

Egész évre helyben 5 frt.
Félévre 5 „
Postai küldéssel 6 „
Egyes példány — 15 kr.

Hirdetések jutányos árért kü-
zölletnek, külön mindanyiszor
50 kr. bélyegdíj fizetettik.

Debrecenben:

A Tudakozóintézet és az „Értesítő” kiadó hivatala létezik Cegléd - Burgundia utszán, a 52-dik számú házban.

Nagy-Váradon:

Előfizetések és hirdetések fel-
vételnek
Kenézy Miklós
Tudakozóintézetében.

DEBRECEN NAGY-VÁRADI ÉRTESSÍTŐ

BIHAR-SZABOLCSMEGYEI HIRDETŐ.

Kereskedelmi, ipar, gazdaszat és különféle tartalommal.

Külföldre nézve Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, **Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler.** —
M. Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; **Bécsben: Oppelik Alajos és J. G. Brauner.**

Üveges bólt
átváltoztatás.

Alulirt tisztelettel tudatja a t. c. közönséggel, hogy eddig a Csanak József házában volt „boltját” a főpiac felső részén lévő Seer Bernát 7-dik számú házához a „Bika vendéglő”-vel épen átellenbe — változtatva állal.

Debrecen september hó 1864.
(D. 244. 1—3) **Glósz József, üvegesz.**

Legujabb
és igen célszerű szerkezettü nagy

BOR-PRÉS
gyári árron eladó —
Berger Henriknél,
Debrecen Széchenyi-utsza 1810
szám alatt. (D. 246. 1—3)

A varró-intézetben
Cegléd-utsza 3-dik szám, kitünő
anyagú szavrásu
zsákok
jutányos árron kaphatók.
(D. 245. 1—?)

A mi jó
az a maga érdeme által min-
denütt előismerésre és méltány-
lásra talál, ilyesmi:

A DAUBITZ R. F.
növény-likőre.
Igazolvány:

Tisztelt Ön, miután nekem az-
von igen dicseretelmű „nö-
vény-likőr”-ből — 17 forint
árrut küldé — ismét kérek 50
frt árrut mielöb küldeni — mert
itt igen nagy kelendőségre ta-
iált — én magam is rendszeren
használok — mivel szenvedő
alrészemre hathatós szolgálatot
tesz — elvárva —
Eger julius 11. 1864.

Kirsthneck Károly.
Főraktár a cs. kir. ál-
lamokra nézve **Daubitz C.**
A-nál Bécsben — szalmavi-
rág-utsza 1-ső szám (Blumen-
stroh-Gasse Nr. 1.)

Debrecenben: hiteles
raktára **Bigio János**-nál.
(D. 236. 1—?)

Mész-bánya.
Nagyváradtól 1 órányira, a püs-
pök-fürdő tözsomzsódságában
fekvő mész-bányát a nagyváradi
1. sz. mélt. püspökségtől több
évekre haszonbérbe vevén, az
ott termelendő legjobb minőségü
mészszel, kisebb és nagyobb
mennyiségbe rendezet szerb
szolgálhatók a legillendőbb
árron:

Megrendeléseket bér-
mentve elfogad Nagyváradon Or-
szágot-utszában **Kenézy**
Miklós, Zöldfa-utsza szöglet-
en **Spitzer Sámuel,** a
mész-bányánál pedig **Blau**
Lipót. (V. 29. 1—3)

HUNGARIA
biztosítóbánk.

A Pozsonyban megalakult Hungaria biztosítóbánk alólírott főügynöksége ezennel köztudomássá teszi, hogy ezen hazai biztosító intézet működését egyelőre a tűzkár elleni biztosítási téren már megkezdvén, a nagyérdemü közönségnek ezennel felajánlja szolgálatát biztosítások eszközlésére

Tűzkárok ellen
és pedig minden néven nevezendő
épületekre, butorokra, gépekre, áruk és gabnakészletekre,
valamint
marha, fa, széna, szalma,
és más ilyennemü tárgyakra, a megállapított, elfogadható és tájékozás végett mindenkor megtekinthető feltételek mellett.

A mezei termények, legyenek azok a mezőn, vagy csűrökben, tetszés szerinti időre, és a legelősebb díj mellett biztosíthatók.

Épületek rendszeren egy évre lesznek biztosítva,
a ki azonban több évre biztosít, a biztosítás tartamához arányosított díjelengedésben részesül.

Tűzkárok, vagy a biztosított épületeken történt megrongálások, melyek a segítség alkalmával történnek, avagy mentési költségek, a káreset megállapítása után azonnal kifizetettnek. — Egyáltalában ezen hazai új biztosító intézet az általa megállapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemü közönséget minden lehető kedvezményben részesítendi.

Az intézetnek 3.000.000 o. ért. forintból képzendő biztosítéka, a biztosító feleknek megnyugtató kezességet nyujt arra, hogy a társaság elvállalt kötelezett-ségeit lehető leggyorsabban teljesítendi.

Debrecen 1864 évi augusztus havában.

A HUNGARIA
biztosító főügynökség Debrecenben
Denhof Lázár és Társánál.
(D. 230. 3—?)

Cs. kir. szab.

ANATHALIN száj-víz és fog-pép,

mely is a szájban előforduló idegen szagokat elhárítja, a fogak olvassága tovább terjedését meggátolja, a foghútra pedig frissítő és erősítő hatással szolgál.

Arra a szájviznek: 1 frt 50 kr

„ fog-pépnek: 1 frt 26 kr.

Debreczenben kapható egyedül **Borsos Ferenc** „KIGYÓ” című gyógyszerüzében.

Pfeffermann P.

orvostudor és fogorvos Bécsben.

(D. 25. 7—*12.

Árverés.

^{1022/1864} Sz. kir. Debreczen városi Törvényszékének telekkönyvi Tanácsa által közhírré tétetik, hogy Ari Lajosnak s nőjének Peterfia-utczán 1157-dik szám alatt lévő és 7 hold s 1550 □ öl külső földjével együtt 1600 aftra becsült házak, folyó évi november 4., s szükség esetében december 5-dik napján d. u. 3 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverésen bíróilag el fog adni. Az árverési feltételek törvényszéki főjegyző Kiss Imre urnál, mint a végrehajtásra kiküldött bírónál megtekinthetnek. Kelt Debreczenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1864 augustus 3-kán tartott üléséből.

(D. 231. 3—3)

Árverés.

^{1039 lk., 1864} Sz. kir. Debreczen városi Törvényszéke, mint telekkönyvi Hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kiss Istvánnak s Agoston Teréziának Hatvan-utcsa külvaros 3655 sz. s 2124 aftra becsült házak, folyó évi november 8-dik s szükség esetében december 9-dik napján d. u. 3 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverés utján bíróilag el fog adni. Az árverési feltételek Tóbi István törvényszéki Tanácsnoknál, mint az árverés megtartására kiküldött telekkönyvi tanács tagnál megtekinthetnek. Kelt Debreczenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1864. augustus 3-dik napján tartott üléséből.

(D. 249. 1—3)

A szökevény.

Egy orvos iratai után.

alk léptek közeledése, egy selyemruha-suhogása, bálortalan kopogtatás s egy női hang csendes suttogása hallatszott keresztül az ajtón.

„Pszl. pszl. orvos ur. ébren van még? Az égre kérem jöjjön ki, de vigyázva és nesztelen.”

A kivárat meglepést s csaknem félelemmel töltö el. Ma harmadik éjje megérkezéseinek a miklitzai várkastélyba, hol én mint házi orvos Ogolinski grófnál alkalmaztatam. Éppen egy hosszu levél-írásával foglalkoztam Wilson Alicéhez, azon Alicéhez, kinek kedveért azon áldozatot hoztam, hogy egy ugyan jó fizetett de mégis elég kellemetlen állás elfogadására határoztam magamat Lengyelhonban.

Ogolinski gróf leggazdagabb birtokosok egyike volt Lengyelhonban, mindazonáltal elkeseredett kedélyvel és gyenge egészséggel.

Mint másoktól hallám, a gróf kegyesített volt a cárnál s nem volt szabad neki az orosz határokat átlépnie. Fija Emil, mint résztvevője egy oroszellenes összeesküvésnek, a Kaukaszba száműzetett és ott mint közember egy orosz hadtestben szolgálni kényszerítettet.

Két éve mult, hogy e szigorú ítélet foganatosított és dacára a cárnál tett minden kísérleteknek, az ifju gróf számára kegyelem nem lön eszközölhető.

Én — egy fiatal újonc orvos Londonból, kinek a fényes állás és az ezzel összkapcsolatban létező reményteljes jövőrei kilátás, de leginkább Alice birhatása utáni vágy, mely azt mielőbb teljesülésbe látszott hozni — engem arra birt, hogy e vadonná! cseréljem föl hönömát és

épen körülményeim leírásában Alicéhez riasztattam föl édes keserü merengéseimből. Az ajtót fölnyitottam s előttem szembe a grófné állott.

A grófné halvány volt és lázasan reszketett. Azt hiszem. könyvecspek nyomait is vettem észre bánat barázdálta arcáin.

„Asszonyom” mondám én „szolgálatjára állok. Talán a gróf ur?”

„Nem. nem.” felelé hirtelen „a gróf jól érzi magát s nyugodtan alszik. Nem ő miatta jövék én most önhöz. Orvos ur, bizatom-e önben?”

Én dadogtam valamit teljes készségemről sat. Megvallom a grófnó sajtárszerű viselete rendkívül meglepett.

A grófnó észrevette zavarodásomat s nyugodtabb hangulatú kezdte előttem szólni.

Kimondá végre, hogy segélyemet szükségelti bizonyos valaki számára, ki e pillanatban érkezett Miklitzbe. E valaki pedig nem más mint — de becsületszavam kell adnom, hogy el nem árulom — egy szegény ördög, egy hü cselédjének fia, ki ezredét engedély nélkül elhagyva, ide menekült.

„Tehát egy szökevény?”

A grófné némán intett fejével — igent. Beszélni akart, nem tudott, aikai görcsösen rángatóztak. Eztán hirtelen lábaimhoz veté magát, kezemet megragadta és azt könyveit áztatva fölkiáltott:

„Bocsánat! én megakartam önt csalni, de nekem biznom kell önben, igen, én szemeiből olvasom, hogy tehetem azt. A szerencsétlen fiam, ki visszajött fagytól dermedve, sebekkel testén, meghalni az atyai ház küszöbe előtt, melyet állépnie többé nem szabad.

Fájdalmas zokogás folytát el szavait. Csak nehezen valék képes megnyugtatni és a földről fölemelkedésre bírni.

„Nem tudtam aludni” beszélt a grófné, bággyadt szemekkel tekinték ki ablakom üvegein keresztül a holdas éjszakába és ott láttam őt, de oly halványan, oly betegesen; szétszakadozott pörköpeny fedé tagjait, milyenben csak egy anya képes fölismerni szeretett gyermekét. Szemei homályosan, fájdalommal voltak szegeeve ablakomra és egy véres elrongyolt ruhadarabot szorítottak görcsösen egybezárt ujjai. Ó Emil volt, fiam, kit azon szerencsétlen nap óta, álmaimban mindig látunk lelki szemeim. Mint tulvilági lény állott a hold kísértetszerű világában; azt hívém, hogy a megholtinak szelleme jött el hozzám még egyszer, nekem örök istenhozzádót mondani. Ó föl tekintett s meglátott engemet. Én lesiettem hozzá s ott találtam betegem, haladokva. . . . Segitsen orvos ur a szent szüzre kérem, segitsen!”

Én kész voltam örömmel a segítségre, bár eleinte tartózkodva. A beteg egy golyó okozta sebben szenvedett, mely az elhanyagolás miatt már is igen vesélyessé kezdte fejlődni, a szerencsétlen azonban a házba hozni lehetetlen volt, mert bár a ház cselédeinek nagyobb száma hü és urokhoz példás ragaszkodással viselkedett, de voltak közöttük gyanuval terhelt s pedig az orosz kormány pénzzel fizetett kémjei, ezek közt a ház udvarmestere, ki az orosz helytartó ajánlatára jutott a grófi kastélyba. Magának a grófnak sem volt szabad a dologról semmit tudnia. A gróf őszinte nyílt természete, miként azt nekem a grófné nyilvánította semmi titkot meg nem őrizhete.

Szerencsére a grófné egy egészen elhagyott pajtára emlékezett. Ez volt határozva Emil rejtekhelyeül.

A grófné rövid szavakban elmondá előttem tervét; én, összeszedtem orvosi szereimert s egyéb szükségesekkel a grófné által kézen vezetettve, több szobákon keresztül, melyekben a ház cselédei mélyen aludtak, nesztelen, észrevétlenül szerencsésen a szabadba jutánk.

Azonban semmi emberi alak nem volt látható; már azt hívém, hogy a győtrődő anyai szív pusztá képzelet szüleménye volt az egész.

„En várakozásra intém őt” mondá a grófnó hozzám s halkán szólítá: „Emil, Emil!”

Nem jött semmi felelet.

(Folyt. követc.)

Különfélék.

— Az állatok pere és elítélteése. Franciaországban volt oly időszak, melyben a törvényszékek ítéletet mondtak az állatokra. ha t. i. valamely büntett reájuk sült. az egyház pedig átok alá fogta az ártalmas fergeket. Ez ítélethozás oly csodálatosnak tetszett az ujjabb kor előtt, hogy azt himni sem akará: de számos hitteles írományok kétségkivülív teszik annak valódiságát. Chassancé híres törvényűdó a XVI-dik században, több értékeztét készített s az elsőben, miután kidolgozta azon módokat, mint kelljen törvénybe idézni bizonyos állatot, azt is megmondja, ki védelmezze annak ügyét s melyik bíróság elé tartozik. — Nehány példát közlünk e bírói elítélésekből:

1120. A mezei egereket s a hernyókat kizárja az egyházból a laoni püspök.

1386. A kocának lába és feje elvágatván, felakasztatik, mert egy gyermeket megmárt és megölt.

1474. A kakas megégetésre kárhözható a balei magistratus ítélete nyomán, mert egyet tojt.

1499. A bika akasztófára ítéltetik Beaupré apátság tisztsége által, mert megölt egy fiut.

1585. A velencei nagy Vicarius maga elé idézteté a hernyókat, ügyvédet rendelt melléjük védelemre s végre azt ítélte, hogy az ő megyéjéből takarodjanak ki.

Színészet.

Debrecen Sombat 27. „Ádám és Éva“ s „Házasséletpálya“ felvonásos vígjáték. Mátray Mari jutalom s búcsúvendégekkel adták. Az első vígjátékot Mátray Mari (Éva) és Foltényi (Ádám) vidor játékok megmentek a végbukástól, sőt kedélyes játékok gyakran megnevezték a nézőket — elismerőleg irhatunk Benedek felől is, aki az érthetlenségig hadaróbeszédű Kigyót természetihű adta. Darab végzetével a vendégnő és Foltényi háromszorososan kihivattak. A második vígjátékot — „A házasséletpálya“ a vendégnő vonatott beszéde és Szakál szerepének fel nem fogása végkép elsőzők. Csizsér eredeti jellemzerű alak volt. A vendégnő kileptekor virágcsokrokkal fogadták. — Ez alkalommal ismét figyelmeztetjük az igazgatókat, hogy vendégeit jobban válassza meg, és ha vendéget léptet fel, az művészi készséggel bíró egyéniség legyen, különben lesz — üres színház — mint volt a vendég szereplés alkalmakor.

Vasárnap 28. „Thern testvérek hangversenye“ és az „Elkényeztetett férj“ 1 felvon. vígjáték adaték. Szakál Róza (Caesarine), Foltényi (Hippoli) összevágólag s kifogyhadan jó kedvel játszóan — többszörösen kihivattak — Thern testvérek zongora játékok magával ragadja a hallgatót — e művészetben ritka. ünemények — és bár még ifjú, de őszhangzatos és művészi szabalosságú játékok által már is kivívta magunknak a művészi nevet. Reszler né és Mezey által szépen énekel magyar dallamok megtevék hatásukat. A hangversenyző testvérek minden eljátszott darab után virágcsokrokkal és háromszoros kihívással jutalmaztattak.

Hétfő 29. Kedd 30. Színház zárva.

Szerda 31. Thern testvérek 2-dik hangversenye, és a „Köszörületlen gyémánt“ 1 felv. vígj. adaték. E kis vígjáték hibáit színészeink legnyugabbi igyekeztéssel se köszörülhetik ki. — A hangverseny igen élvezetes lett volna, ha egy szavalt azt el nem rontja. Kérdjük miféle műfogalommal bír az igazgatólag? ki elég gyenge volt Szakálnak megengedni, hogy Szász Károlynak „Angyal és Ördög“ gyönyörű kölleményét tönkre silányítsa — értellen hadarásával és miféle óriási elbiztoságnak és önhiltségnek kell a szavaltó agyában létezni, ki elég vakmerő volt a szinpadra — hol mint működő színész még az A, B, C színvonal sem képes betölteni — mégis me most mindnyájunk meglepetésére elől mint szavaltó. Szigoron intjük az illetőket, hogy többi ly botrány a szinpadon ne történjen — néhány éleces egyéniség gunyból előtapsolnak a szavaltót, ki mint rajta látszik, maga is megbánja az önhit teltet, és inkább szeretett volna az alfalak mögött lenni mint a közönség előtt.

Nyúlt posta. R. V. urnak Jablonkán, F. év július 7-kén postára tett egy ládácška küldeményünk — mint jutott kézhez — mindez ideig tudósítást nem kaptunk — de a választ várjuk. (Szerk.)

Debreceni piaci középár ujj. aug. 30.

Tisztá buza poz.m. 2 for. 50 kr. Kétszeres 1 for. 80 kr. Rozs 1 f. 50 kr. Árpa 1 f. 20 kr. Zab 1 f. 05 kr. Tengeri 2 f. 50 kr. Köles 3 f. 10 kr. Kása 6 f. — kr. Marhahus fontja 16 kr. Disznóhus fontja 22 kr. Szalonna mázs. 31 — 36 ft.

N. Várad piaci középár ujj. aug. 30.

Tisztá buza poz.m. 2 for. 50 kr. Kétszeres 1 for. 80 kr. Rozs 1 f. 50 kr. Árpa 1 f. 10 kr. Zab 1 f. — kr. Tengeri 2 f. 50 kr. Kása 4 f. 50 kr. Burgonya 0 ft. 80 kr. Marhahus fontja 14 kr. Disznóhus fontja 26 kr. Szalonna fontja 44 kr.

Kihzott lotteriai számok 1864.

Budán Aug. 24. 89, 47, 37, 49, 21.
Bécsben Aug. 31. 66, 5, 42, 52, 17.

MENETREND

a tiszavidéki vaspályán, 1864. május 1-től kezdve érvényes 1864. nyári havakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé.

Bécs . . . . . ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
Pest . . . . . „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
Czegléd . . . . . „	9 „ 27 „ „	8 „ 24 „ „
Szolnok . . . . . „	10 „ 27 „ „	9 „ 20 „ éjjel
Püsp.-Ladány . . . . . „	1 „ 26 „ délu.	1 „ 42 „ „
Debreczen . . . . . „	3 „ — „ „	3 „ 47 „ reg.
Tokaj . . . . . „	5 „ 25 „ „	8 „ 5 „ „
Miskolcz . . . . . „	7 „ 24 „ este	11 „ 5 „ „
Forró-Encs . . . . . „	8 „ 33 „ „	12 „ 52 „ délb.
Kassa . . . . . érk.	9 „ 56 „ „	2 „ 49 „ délu.
Püsp.-Ladány ind.	1 „ 53 „ délu.	1 „ 40 „ éjjel
B.-Ujfalu . . . . . „	2 „ 45 „ „	3 „ 11 „ „
Nagyvárad . . . . . érk.	3 „ 45 „ „	4 „ 6 „ reg.

II. Arad felé.

Bécs . . . . . ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
Pest . . . . . „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
Czegléd . . . . . „	9 „ 42 „ „	8 „ 39 „ „
Szolnok . . . . . „	10 „ 40 „ „	10 „ 11 „ éjjel
Mező-Tur . . . . . „	11 „ 45 „ „	12 „ 11 „ „
Csaba . . . . . „	1 „ 21 „ délu.	3 „ 9 „ reg.
Arad . . . . . érk.	3 „ 3 „ „	6 „ — „ „

III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.

Kassa . . . . . ind.	5 óra 21 perc. reg.	11 óra — perc. délu.
Forró-Encs . . . . . „	6 „ 34 „ „	1 „ 3 „ délu.
Miskolcz . . . . . „	7 „ 52 „ „	3 „ 2 „ „
Tokaj . . . . . „	9 „ 35 „ „	5 „ 35 „ „
Debreczen . . . . . „	12 „ 15 „ délb.	10 „ 29 „ éjjel
Püsp.-Ladány . . . . . „	1 „ 42 „ délu.	12 óra 56 perc „
Szolnok . . . . . „	4 „ 44 „ „	4 „ 43 „ reg.
Czegléd . . . . . érk.	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ „
Pest . . . . . „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
Bécs . . . . . „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este
Nagyvárad . . . . . ind.	11 „ 12 „ déle.	9 „ 30 „ „
B.-Ujfalu . . . . . „	12 „ 5 „ délb.	11 „ — „ éjjel
Püsp.-Ladány érk.	12 „ 54 „ „	12 „ 16 „ „
Czegléd . . . . . „	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ reg.

IV. Aradról Pest és Bécs felé.

Arad . . . . . ind.	12 óra 30 perc. délu.	8 „ 20 „ este
Csaba . . . . . „	2 „ 14 „ „	11 „ 13 „ éjjel
Mező-Tur . . . . . „	3 „ 50 „ „	2 „ 3 „ reg.
Szolnok . . . . . „	5 „ 9 „ „	4 „ 12 „ „
Czegléd . . . . . érk.	5 „ 56 „ este	5 „ 39 „ „
Pest . . . . . „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
Bécs . . . . . „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vonatbuz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról—Széchenye, naponként este 5 órakor, az utasok fűvétele nincsen korlátozva.
Nyiregyhásról—Szathmárra, vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Nyiregyhásról—Beregasszaba, naponként reggel 7 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Nyiregyhásról—Nagybányára, hétfőn, kedden, csütörtök és szombat este 6 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Nagyváradról—Koloszvárra, naponként este 6 órakor, az utasok fűvétele 7 vagy 8 személyre korlátozva van.
Tokajból—Ujhelybe, naponként este 7 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Kassáról—Lőcsére, naponként éjjel 12 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Kassáról—Przemyslre, szerdán és szombaton délután 2 órakor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Kassáról—Szigethre, naponként éjjel 12 óra 45 perckor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.
Kassáról—Munkácsra, naponként éjjel 11 óra 45 perckor, az utasok fűvétele 3 személyre korlátozva van.

Az igazgatóság